

Indhold

Finn Hauberg Mortensen Velkomst ved åbningen af DIG	5
Margrethe Vestager Behov for DIG	10
Poul Kildsgaard Forventninger	15
Marianne Zibrandtsen Vi har talt om det længe	18
Peter Enevold Udviklende samarbejde	24
Jan Boye Efteruddannelsesstilbud	26
Henrik Tvarnø Et spændende forskningsområde	28
Flemming G. Andersen Fokus på det pædagogiske felt	32
Harry Haue DIG - gymnasiepædagogikkens Janushoved	35

Finn Hauberg Mortensen

Velkomst ved indvielsen af DIG

Velkommen til undervisningsminister Margrethe Vestager!

Velkommen til de øvrige talere fra amt, organisationer og fra institutioner!

Velkommen alle sammen!

Tak, fordi I har villet afse tid til at tage del i åbningen af Dansk Institut for Gymnasiepædagogik, der blev oprettet på første konsistoriemøde i Syddansk Universitet, d. 22. oktober 1998.

Instituttets forskning og undervisning vil finde sted i et rum, der karakteriseres ved mange modsætninger. Der er næppe tvivl om, at de tolv modsætningspar, jeg nu vil nævne, hver på deres måde vil tiltrække sig opmærksomhed, når emner skal afgrænses og synsvinkler lægges fast.

- Første par har at gøre med tid og funktion: På den ene side har vi traditionerne i de studieforberevende, almentdannende uddannelser, som med rødder i Saxo's tid har været forbeholdt eliten. På den anden side har vi disse uddannelsers store opgave i fremtiden, at danne ramme om så godt som hele ungdomsårgangens uddannelse.

- Det andet par vedrører forholdet mellem ungdomsuddannelse og videregående uddannelse. På den ene side står de gymnasiale uddannelser, hvis elever lægger ungdom til. På den anden side står de videregående uddannelser, der i fremtiden skal rekruttere godt halvdelen af disse således studieforberedte og almentdannede unge, og hvis opgave det er at uddanne lærerne til de gymnasiale uddannelser.
- Det tredje par findes i den gymnasiale undervisningssektor selv mellem almene og de mere erhvervsorienterede gymnasiale skoleformer, altså mellem de traditioner og mål, der forener hhv. profilerer Det almene Gymnasium, HF, HHX og HTX.
- Den fjerde polaritet mellem finder vi i alle de fire nævnte skoleformer mellem målsætningerne om almindelse og om studieforbereelse - både som en balance i og mellem fagene.
- Den femte modsætning står mellem nationale og internationale prioriteringer og traditioner og i forskning og undervisning på området - Vi bør intensivere udviklingen af viden og kompetence. Vi kan lære meget af en række lande, uden at vi derfor skal forholde os ukritisk til de pædagogiske moder.
- Det sjette par konstitueres på den ene side af hensynet til grundforskningen på et stedmoderligt behandlet område og til den anden side af hensynet til en omfattende efteruddannelsesaktivitet, der nødvendigvis i stigende grad må blive videnstung og kræve mere anvendelsesorienteret forskning.
- Det syvende par vedrører læreruddannelsen, altså på den ene side forholdet mellem de videregående uddannelsers bachelor- og kandidatuddannelse og på den anden side den efterfølgende lærerprofessionalisering, der bl.a. omfatter pædagogikum samt efteruddannelse.

- Den ottende polaritet dannes af faglig formidling og pædagogik: På den ene side står de omkring 30 skolefags didaktik, som i Danmark kun i ringe grad er videnskabeligt udviklet, og på den anden side de mange områder, der i denne sammenhæng samles under termen almen pædagogik.
- Den niende polaritet vedrører arbejdsformer og læremidler - på den ene side står bogmediet og skriften, på den anden side de nye elektroniske medier og deres former for interaktivitet.
- Den tiende modsætning står mellem en fokusering på lærerens undervisning og på elevens læring, hvorved også det velkendte spørgsmål om ansvaret for de bemeldte aktiviteter er rejst.
- Den ellefte skæring går mellem en betragtning af skolen udefra og indefra, altså bl.a. modsætningen mellem enten at lægge vægten på den samfundsmæssigt nødvendige opbygning af de erhvervsmæssige, sociale og personlige kompetencer hos eleverne eller på de faktorer, som gør uddannelsesinstitutionerne tilpas sindige i forhold til krav udefra.
- Den tolvte og sidste af disse polariteter er udspændt mellem et individualistisk rettighedssamfund og en embedskultur, hvor det almene bedste netop var det hensyn, de højtuddannede ideelt set blev uddannet til at varetage. Nogle siger, at vi har for meget 'mig selv' og for lidt 'mig'.

At benægte eksistensen af de nævnte modsætninger, vil være at stikke hovedet i busken.

At påpege dem er nødvendigt, men utilstrækkeligt.

Man må undersøge deres baggrund og indflydelse på uddannelsessystemet. Derved kan nogle man punktere en del myter - fx kan det vise sig, at nogle velerhvervede konflikter fortrinsvis er udtryk for vanetænkning.

Andre modsætninger er vitterlig årsag til tunge problemer. Her må man vurdere, hvorvidt disse med rimelighed lader sig bearbejde forskningsmæssigt, og hvorvidt en således øget viden i givet fald ville kunne være relevant også for den forskningsbaserede uddannelse og efteruddannelse af undervisere, vejledere og ledere i denne sektor.

Hensigten med et sådant arbejde er ikke fortrinsvis at foretage informerede valg mellem A og B i den enkelte polære modsætning, men at undersøge modsætningen for at finde alternativer, der søger at forene det bedste i de to tilsyneladende modsatte positioner. På mange områder vil opgaven være at bringe genuine kvaliteter ind i en fremadrettet tænkning og strukturering. Sådan var det, da gymnasiet blev reformeret ved indgangen til dette århundrede. Sådan er det nu, hvor vi er ved at tage et nyt i brug.

Uddannelsesforskning består i en kritik af fejltrin og forblændelser. Men den skal også rumme en kritisk og systematisk afprøvning af det visionære - de nye handlinger, som kan tages til brug i klasserummet og andre steder, hvor læring finder sted. Videnskaben kender heller ikke på dette felt sine grænser. Den leder hele tiden efter dem i en stræben efter begreber, der kan begrundes, og som skaber snarere end skjuler erkendelse.

Instituttet vil prøve at finde sine sammenhænge og modsætninger med sans for relevans og kvalitet. Vi vil prøve at gøre en forskel - også en forskel mellem mig og DIG.

Som afslutning på velkomsten vil jeg takke for den entusiasme og velvilje, som vi på instituttet har følt fra alle sider i det forløbne halvår.

Mange gode viljer i Forskningsministeriet, Undervisningsministeriet, i amterne, i organisationerne, på institutionerne og på universitetet står bag de planer, som er lagt, og de aktiviteter, der allerede er i gang på instituttet. Det er en stor ære at få over-

draget en del af ansvaret for pædagogikum og for en forskeruddannelse i de gymnasiale uddannelsers fag og almenpædagogik. Jeg henviser i øvrigt til aktivitetslisten i programmet, idet jeg bemærker, at vi vil gå ydmygt, men også problembevidst til de enkelte opgaver vel vidende, at vi kun har sat en klejn jolle i et stort hav.

Den optimisme, vi er blevet mødt med, er smittende. Den idérigdom, vi har stiftet bekendtskab med også hos mange lærere, er mere end vigtig.

Jeg tror instituttet vil blive befolket med specialister, men også at de danner et team, hvis styrke det er at lade sig inspirere af samarbejdspartnerne. Velkommen til!

Herefter vil jeg give ordet til undervisningsminister Margrethe Vestager.

Margrethe Vestager

Behov for DIG

Tak for invitationen til at deltage i denne indvielse af Dansk Institut for Gymnasiepædagogik.

Uddannelse står højt på dagsordenen herhjemme og i udlandet. Dens betydning kan illustreres med, at regeringen har sat sig som mål, at alle unge - så vidt muligt - skal have en kompetencegivende ungdomsuddannelse: 95 % af en ungdomsårgang, lyder det ambitiøse mål, og mindst 50 % skal have en videregående uddannelse.

Det kræver, at uddannelsessystemet er gearret til at tage imod alle disse unge.

Det forudsætter også, at uddannelsessystemet kan opfylde de krav, både den enkelte og samfundet stiller. Uddannelse skal på den ene side give hver enkelt gode forudsætninger og rammer for egen udvikling, og skal på den anden side medvirke til at forøge samfundets totale mængde af viden og færdigheder.

Kan uddannelserne så leve op til disse krav? Kan institutionerne, kan lærerne, eleverne og de studerende? Ved vi nok om, hvad der skal til, for at målene kan nås?

Vi befinder os i en periode, hvor samfundets behov for kompetencer ændres grundlæggende. Der efterspørges mennesker, der kan rumme og arbejde med mange kompetencetyper. Der stilles krav om både solid basisviden, sprogkunderskaber, kulturforståelse og informationsteknologiske færdigheder. Men ikke nok med det. Der kræves evne til at omstille sig til nye krav. Dét kræver vilje og lyst til at lære gennem hele livet, og det kræver

vilje og evne til at samarbejde med andre og til at forstå andre kulturer.

Desuden bliver det stadig vigtigere at få viden om, hvordan man skaffer sig ny viden og nye færdigheder. Ikke blot rent teknisk, men også i form af viden om læreprocesser, bl.a. med sigte på at styrke bevidstheden hos den enkelte om egen læreproces.

Disse forhold danner baggrund for, at Undervisningsministeriet for to år siden tog initiativ til at oprette et videntcenter for læreprocesser. Det initiativ resulterede i hele to centre, dels centret ved Aalborg Universitet, dels centret her i Odense med relation til gymnasieområdet. Syddansk Universitet har efterfølgende besluttet at give centeret her i Odense et fastere fundament ved at oprette det nye institut, Dansk Institut for Gymnasiepædagogik. Den beslutning hilser jeg meget velkommen.

Med instituttets oprettelse realiseres et længe næret ønske - ikke mindst fra gymnasieverdenen - om en institutionel ramme for en styrket forskning i gymnasiepædagogik, som kan indgå i et samspil med bl.a. efteruddannelse, forsøg og udviklingsarbejde på gymnasieområdet.

Set i forhold til den faglig-pædagogiske fornyelse, der i disse år er på gymnasiets dagsorden, må jeg sige, at tidspunktet for oprettelsen af instituttet er velvalgt.

Det gælder også i forhold til de helt aktuelle initiativer. I øjeblikket lægger Folketinget således sidste hånd på behandlingen af det forslag, jeg har fremsat til folketingsbeslutning om et udviklingsprogram for fremtidens ungdomsuddannelser. Forslaget vedrører de samlede ungdomsuddannelser, og lægger vægt på

- udvikling indenfor de enkelte uddannelser,
- større fleksibilitet mellem uddannelserne,
- overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse samt
- tilgang til og gennemførelse af videregående uddannelse.

Selv om udviklingsprogrammet vedrører hele ungdomsuddannelsesområdet, forventer jeg, at det i særlig grad vil få betydning for det almene gymnasium. Som bekendt har Folketinget for nylig vedtaget mit forslag til ny lov for erhvervsuddannelserne, et forslag som især skal reformere og gøre de tekniske erhvervsuddannelser mere overskuelige og attraktive. De erhvervsgymnasiale uddannelser blev reformeret i 1995 og er i øjeblikket under evaluering. På hf er vi som bekendt midt i et forsøgsprogram. Derfor de særlige forventninger til gymnasiet.

I overensstemmelse med programmets overordnede mål er der på gymnasieområdet behov for at lægge særlig vægt på en styrkelse af studiekompetencen, hvor fagligheden og samspillet mellem de faglige, almene, personlige og sociale kvalifikationer bør have en central placering.

Skal jeg i stikordsform pege på nogle af de indsatsområder, jeg finder væsentlige for gymnasiet, så er det

- udvikling af nye undervisnings- og arbejdsformer,
- nye evaluerings- og eksamensformer,
- samspillet mellem fagene samt
- elevansvarlighed og demokrati.

Vi kender alle ordene, men ved vi også nok om, hvilket konkret indhold, ordene bør have, og hvordan vi får dem gjort til virkelighed ude på skolerne?

For at finde de rigtige svar, har vi brug for forskning, forsøg og udviklingsarbejde. Skal vi realistisk set styrke fornyelse og udvikling på samtlige skoler, har vi brug for yderligere et indsatsområde: kompetenceudvikling - med vægt på både lederudvikling, lærerudvikling og skoleudvikling.

Med disse ord har jeg illustreret behovet for det nye institut, vi indvier i dag, samt årsagen til, at vi er mange, der ser frem til den indsats Dansk Institut for Gymnasiepædagogik vil yde på gymnasieområdet i form af forskning - og forskeruddannelse -

samt efteruddannelse i bl.a. fagdidaktik, almenpædagogik og ledelse.

Den interesse og det behov, vi i disse år ser for faglig og pædagogisk fornyelse, gælder naturligvis ikke kun for gymnasiet, men for uddannelsessystemet som helhed. Der er et bredt behov for forskningsbaseret viden, der kan belyse, om vi gennem de nuværende uddannelser får de kvalifikationer, der er brug for i fremtiden. Den pædagogiske forskning - i videste forstand - skal naturligt levere vigtige bidrag til svaret.

Det er også baggrunden for mit forslag om at etablere et helt nyt universitet, "Danmarks Pædagogiske Universitet". DPU får pædagogisk forskning og uddannelsesforskning som kerneområde, samt master-, kandidat- og ph.d.-uddannelser i tilknytning hertil. Det nye universitet bygges op ved fusionering af bl.a. eksisterende forskningsmiljøer på Danmarks Pædagogiske Institut og Danmarks Lærerhøjskole.

For at løfte de nye forsknings- og uddannelsesopgaver finder jeg det samtidig afgørende, at der etableres et tæt samarbejde mellem det nye universitet og pædagogiske miljøer ved andre universiteter, herunder også Dansk Institut for Gymnasiepædagogik her i Odense. Men det er også relevant at sikre samarbejde med andre forsknings- og uddannelsesinstitutioner, både universiteter og sektorforskningsinstitutioner.

Samtidig arbejder vi i Undervisningsministeriet - i samarbejde med Erhvervsministeriet og Forskningsministeriet - endvidere med at realisere et nyt forsknings- og udviklingscenter i læring. Vi kalder det "Learning Lab Danmark". Det er et projekt, hvor der skal sættes på forskning og formidling i krydsfeltet mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder. Det nye center skal indgå i et lærende netværk af uddannelsesinstitutioner, forskningsmiljøer og virksomheder.

De medarbejdere, som i de tre ministerier arbejder med dette projekt, har været på inspirationstur rundt i landet, og har bl.a.

besøgt Dansk Institut for Gymnasiepædagogik. Jeg har forstået, at I hilser dette nye initiativ velkomment, og at I også gerne vil indgå i de netværk, som det er planen at etablere i tilknytning til Learning Lab. Det er positivt.

I dag kan vi dog først og fremmest glæde os over etableringen af det nye institut oprettet af Syddansk Universitet. Med Dansk Institut for Gymnasiepædagogik er der dannet et godt fundament for pædagogisk forskning, for forskeruddannelse og for nye efteruddannelsesformer på gymnasieområdet. I ministeriet ser vi frem til et tæt og frugtbart samarbejde med instituttet.

Held og lykke med arbejdet.

Poul Kildsgaard

Forventninger til DIG

Når vi fra GL's side i dag siger mere officielt velkommen og tillykke til Dansk Institut for Gymnasiepædagogik, er det naturligvis først et tillykke til instituttet selv, men det er også et tillykke til jer, der har fået jeres daglige arbejde hér, til dem, der vil få det, og til Syddansk Universitet, som vi skal vænne os til, at det hedder. - Tillykke med, at I fik opgaven.

Det ville naturligvis have været ekstra fint, hvis I i samme proces også havde fået de bevillinger, der skal bruges til at løse opgaven. Det har I ikke uden videre, så her må vi vende det om. Her kan vi ikke helt ønske jer tillykke endnu, men vi kan ønske jer lykke til.

GL - og mange andre - har længe efterlyst en forskningsindsats på det almenpædagogiske område, en indsats, der særligt retter sig mod de gymnasiale uddannelser. Ikke fordi der ikke er foregået noget, tværtimod. Der har været mange forsøg, der har været meget lokal og regional aktivitet, skolebaserede studiekredse, der har været mange engagerede gymnasie- og HF-lærere, der har arbejdet med pædagogik og skoleudvikling. På den liste over forsøg i indeværende skoleår, vi har I GL, findes omkring 300 beskrivelser, og derudover er der mange lærere, der arbejder med at udvikle nye arbejdsformer.

Dette store engagement har skabt en udvikling af de gymnasiale uddannelser der er synlig og positiv. Og det har skabt en til tider særdeles levende debat om hvor vi skal hen, hvad der er fremadrettet, og hvad der måske ikke er det.

Men der også været en tendens til, at denne aktivitet har været lokalt og regionalt funderet. Vi har savnet en koordinerende og perspektiverende, en begrebsudviklende overbygning, der kan sikre det bedst mulige udbytte af alt det vigtige engagement, der allerede eksisterer. Vi har savnet en overbygning, der er forskningsbaseret, og som samtidigt kan bevare en tæt forbindelse til det store arbejde, der gøres på skoler og kurser. Vi har savnet en instans som kan skabe en tættere forbindelse mellem de forskellige skoler og kurser, mellem praktikken og forskningen, mellem Danmark og den pædagogiske forskning, der foregår ved DIG-lignende institutioner i udlandet. Vi har savnet et institut, der sammen med ministeriet, med de faglige foreninger, med universiteterne og sidst men ikke mindst med underviserne, yderligere kan kvalificere de gymnasiale uddannelser. Vi har bestemt savnet et Dansk Institut for Gymnasiepædagogik.

Det betyder også, at vi har forventninger til instituttet. For at illustrere det, har jeg noget med til jer fra GL. I vil oprette et forskningsbibliotek, der bliver en ikke uvæsentlig del af Dansk Institut for Gymnasiepædagogik, fordi de forskere, der bliver tilknyttet instituttet, og også de lærere, der selv arbejder praktisk med sagen, dér kan hente erfaringer og inspiration til deres eget arbejde. GL har allerede givet et økonomisk bidrag til opbygningen af biblioteket, og det er vores egentlige gave til jeres indvielse.

Men for at jeg nu ikke skal stå helt tomhændet hér i dag, og for at markere vores forventninger til, at I udvikler en tæt forbindelse med basis, med det arbejde, der foregår derude, hvor elever og lærere mødes dagligt, vil jeg på vegne af GL overrække et friabonnement på Gymnasieskolen. Et blad, der bør findes i jeres bibliotek, både for at vise, hvad der aktuelt foregår i gymnasiet, og for at man om nogle år kan slå tilbage og se, hvad der engang foregik.

Den pædagogiske debat er jo ikke ny. GL har i dagens anledning lavet et lille særtryk af det nummer af Gymnasieskolen, der lige

var udkommet i dag for 50 år siden. I det nummer blev to bøger om opdragelse og undervisning anmeldt, en dansk og en norsk bog; de hed begge Opdragelse og Undervisning. Anmeldelserne tyder på, at Norge på det tidspunkt nok var lidt foran Danmark, når det gjaldt pædagogisk nytænkning.

Den norske bog, skrev anmelderen, peger på learning by doing. Interessen bør være det vigtigste pædagogiske hjælpemiddel. Man skal nå frem til, at det at løse opgaverne bliver et umiddelbart behov hos eleverne. De skal være medarbejdere når vi lægger vore arbejdsplaner, og interessen skal udløses i handling. Det er ikke blot kundskaber, ungdommen behøver, men personlig stilling til problemerne. De normale skoletimer skal ændres, så der bliver plads til selvstændige arbejdsopgaver, til brug af kilder, studier i marken, laboratorieøvelser, læsestuer. Målet er den personlige produktionsvirksomhed - hedder det i anmeldelsen

Det var for 50 år siden og i Norge. I 1999 får vi i Danmark en ny gymnasiebekendtgørelse, der vil skabe bedre muligheder for den slags pædagogiske aktiviteter. På skolerne har vi arbejdet med det i mange år.

Må jeg slutte med ønsket om, at Dansk Institut for Gymnasiepædagogik bliver en spændende medspiller i dette arbejde. Det kunne være fristende at formulere ønsket, som at DIG kan bidrage til, at vi overhaler Norge. Men som anmelderen af den 50 år gamle bog formulerede det: Konkurrence er kun ideel, når man konkurrerer med sine egne tidligere resultater.

Marianne Zibrandtsen

Vi har talt om det længe

Vi har talt om det her ligeså længe, jeg har været med. Om at der er fag og pædagogik og et fint bånd af fællespædagogisk praksis og erfaring hen over gymnasiets fag og tradition, vanskelig at isolere, vanskelig at komme til at tale om. Et varsomhedskrævende felt, som kunne risikere at blive borte ved at blive talt særligt om, fordi.... Fordi pædagogik jo trods alt ikke er noget frit i luften svævende, den bestemmes først - og jeg tror faktisk også sidst - af faget. Men ind imellem er der en plads, for en dygtig arkitekt en plads, der kan bo-bedres med mange små og store hylder, fikse arkivskabe og skrå parathylder.

Vi synes nok, vi så hos nære naboer, at det kunne gå galt, at frisat pædagogik kunne gå grassat og fare vild i dunkle skove. Omvendt groede en særlig slags nedgroet pædagogik frem i gymnasielærersammenhæng, en slags antipædagogik som dén vaccinerende mindstedosis, man kunne slippes ud i det almene gymnasium med. Torben Brostrøm har i sin seneste erindringsbog "Tegn og træf" (s. 121-122) rammende og ramt karakteriseret den slags antipædagogik, der i hans urtid definerede teoretisk pædagogikum:

"Decideret dårlig undervisning mødte vi som studerende dog først ved teoretisk pædagogikum, som skulle bestås ved en mundtlig eller skriftlig eksamen.

Jeg fulgte det krævede antal timer sammen med andre nyslåede cand. mag.er nogle måneder, inden jeg blev indkaldt til hin omtalte militærtjeneste. Den mest

energiske lærer fortalte om skolehygiejne, et indviklet fag om vigtigheden af at vaske hænder, om udluftning og beregning af, hvor mange spande vand der går til så og så store arealer af vinduer, gulve og vægge. Det er i hvert fald, hvad der blev hængende af indtryk efter overlæge Erik Uhls raske introduktioner.

Den egentlige undervisning i pædagogik og psykologi var lagt i hænderne på Franz From og Edgar Tranekjær Rasmussen. Aldrig har jeg tegnet så mange nullemænd i notesbøgerne for dog at få tiden til at gå. Det formelig stod ud af dem, at vi ikke var noget for dem. De var ophavsmænd til vigtige skrifter om bl.a. erkendelsesteori og om pædagogik og psykologi. Franz From disputerede samtidig over emnet *Om oplevelse af andres adfærd*, men det syntes han ikke at aktivere ved disse forelæsninger over pædagogikkens historie. Han så uendelig søvrig ud.

(...)

Hvis én form for pædagogisk vejledning består af afsmitning gennem eget eksempel, så var Tranekjærs forelæsninger, stilfærdigt sagt, uhensigtsmæssige. Han ankom hver gang med et kvarter til tyve minutters forsinkelse. Da vi var ca. 30 tilhørere, svarer det til ca. 8 mandetimer, sammenlagt en fuld arbejdsdag, som vi forærede den travle forsker i form af venten.

For mit vedkommende var udbyttet af hans belæring ikke ventetiden eller resttiden værd, men den har alligevel på ét punkt trodset glemselen. Så det er slet ikke så galt. Jeg har siden gjort den lærererfaring, at elever hellere husker en stilfærdig bemærkning i en situation eller nogle løsrevne ord, mens ens hjertesager er gået ubemærket forbi.

(...)

Udbyttet af pædagogikum kan formuleres med politimester Bastians lovbestemmelser for Kardemomme by:

*Man må ikke plage andre
Eller sætte livet til.
Og i øvrigt kan man gøre,
Som man vil.*

Jeg valgte at gå til skriftlig eksamen og fik i pædagogikkens historie opgaven " Elevens selvvirksomhed som pædagogisk princip"- et emne, de havde valgt med smag og konsekvens."

Nu er alt jo siden udviklet til så meget bedre og også den teoretiske pædagogik har gennemlevet et eget liv, sporadisk influeret af den påtrængende postmoderne virkelighed med dens evindelige krav om refleksivitet. Men det er dog en sandhed, som man tør lufte denne indlysende forårsdag i Odense, at pædagogikken aldrig har lykkedes med (som det hedder på nu-dansk) at gennemlyse det almene gymnasium. Dertil har der været for megen fagimperialisme, for meget opsparet hån til overs for "udenværker", for alt det spild, og tidsrøverisk døgn-fluepædagogik som nogen har søgt at bemægtige sig et stykke indholdsterritorium i den klassiske, fagligt funderede gymnasiiale tradition med. Det er faktisk ikke rigtig lykkedes.

Men der har været kæmpet hårdt og med pionerånd. De unge lærere, vi har haft glæden af at ansætte i gymnasieskolen de senere år, har oplevet et meningsfuldt teoretisk pædagogikum. Der skal dog uhørt store oratoriske evner til at bringe en sådan erkendelse helt ned i lærerværelsets bageste brummehjørne, hvor de fløjlsklædte lektorer stadig bekræfter hinanden i, at skolehygiejne var et indsigt niveau, de siden aldrig er sunket til. I det mere kvidrende hjørne på lærerværelset, hvor forståelsen for økologi og naturlige ressourcer vokser med egen vækst har pædagogikken haft glade gæstelærere fra nære broderlande og den sydlige halvkugle. En af den teoretiske pædagogiks solide og troværdige talerør, Steen Beck fra Det frie Gymnasium, vovede i Gymnasieskolen at tale om gabet mellem det faglige og det pædagogiske forskningsniveau i gymnasieskolen. Og tænk,

hvor vi trænger til nogen, der tager pædagogikken alvorligt, som i et akademisk forskermiljø kan finde ud af at italesætte det, der vedrører os alle og fastholde de forståelser, vi allerede har gjort. Der står mængder af uudgravede, mørkelagte erfaringer til rådighed, billedligt talt hele templer og landsbyer, som de nyan-satte forskere her ved instituttet nu må bearbejde med graveske og arkæologisk pensel.

Til rådighed siger jeg, men måske har samtiden gjort sit til at komplicere udgravningen. Den stærke indforståethed i gymnasiekulturen har i al fald for nogen været en torn i øjet, en splint endda for nogen og ligefrem et par uigennemtrængelige skyklapper for andre. Husker I slutfirsernes kanon-debat, hvor det hævdedes højt fra tinge at gymnasiet bar sine hemmeligheder skjult under kjolen? Og det formuleredes som noget nær et folkekrav, at vi måtte "springe ud" med vores kanon, for gymnasiets, for litteraturens, for kulturværdiernes, ja, for samfundets skyld måtte vi have en fællesforståelse for, hvilke bøger vi i fællesskabet er enige om at lære eleverne at elske højest. Kun sådan kunne vi sikre dannelsens høje mål. Og se nu bare Politiken, som her i slut 90'erne genopliver denne tanke, mens verden er af lave og alle værdier sønderbombes hos vores naboer samles vi i enighed om, at Kongens Fald og Det underste land er umistelige værdier for os som danskere. Kunne vi mon være kommet i tanke om dette på noget andet tidspunkt i historien?? Der bliver meget at gøre for det nye institut på Odense Universitet!

For til sidst kan jeg jo heller ikke lade være med at tænke på, at den skæbne, der er blevet pædagogikken til del i gymnasieskolen, hører med til hele gymnasiets selviscenesættelse. I denne den mest selvreflekterende skoleform, hvor også hele dannelsens historie medreflekteres både i den enkelte time og i lærerværelsets økosystem, har man naturligvis på et særligt niveau indreflekteret, hvad man ønsker at blive husket for. Vi kan til vores studenter sige som herremanden i Blixens Sorgagre, at vi spørger ikke med skæbnen. Vi fusker ikke. De regler, vi har aftalt, de konditioner, der er for at gøre et ordentligt dagsværk, dem ændrer vi ikke bare lige på. Mange kan takkes for denne ikke

ubetydelige dåd: At holde sig den mening klar, der er med at drive en almen dannende gymnasieskole. Brave gymnasielærere, slidstærke fagkonsulenter og ministerielle embedsmænd, koret af formænd fra de faglige foreninger, og så naturligvis os selv, rektorstanden med den tårnhøje selvrespekt.

I Karnaktemplet i Luxor findes der, blandt nogle af verdens største fund fra det gamle Ægypten, især to, som alverden dvæler ved med tankefuldhed. Den ene er den væltede obelisk; netop fordi den har været væltet og ligget dybt i det tørre sand, er den usædvanligt velbevaret. På dens billedfrise ses den store Dronning Hatshepsut. Hun kom til magten som værge for sin stedsøn Tutmosis III, men i 1488 f.kr. lod hun sig udråbe til farao. Som sådan herskede hun i 20 år, til glæde og vækst for det Ægyptiske samfund. På obelirken ses hun i mandsdragten, med faraonisk fipskæg og den korte, struttende mandsskørtepragt, der lod ane mere kønslig bevægelse under stoffet end hendes køn egentlig kunne berettiggelse til. Men også en blidhed i kurverne, en skulders krumning, en albues hemmelighed - brutalt væltet omkuld af den rasende, skinsyge og magtbegærlige stedsøn, der nærede et så voldsomt og indestængt had til hende. Og netop sådan sørgede han i særlig grad for, at hun blev husket. Den anden seværdighed er et usædvanligt smukt rum med relieffer af Hatshepsut, bemalt, detaljerigt indtil mindste æstetisk frydefulde detalje. Netop dette rum står så velbevaret frem, fordi den vrede stedsøn bestemte, at det skulle mures til, være usynligt, fjernet, hemmeligt og væk. Og der stod det så i sit hemmelighedsfulde mørke og bevarede sin historie allerbedst til os, som i dag kan kaste vores matte, nysgerrige øje på pragten og magten fra den tid og forstå, at hvad angår hemmeligheder er det altid den lange historie selv, der ender med at le højst. Og dér er det værd at være forsker, pakke hemmelighederne ud, overtage historien i dens egen fylde.

Hvad planer der mon er med os og med gymnasieskolen lige nu, ved jeg ikke. Der kan findes en Tutmosis i enhver generation. Det er mit, og den danske rektorstands stærke håb, at vi i den

store histories perspektiv vil kunne vise, at **vi** i al fald ikke er for små til disse planer.

Tillykke med Instituttet.

Peter Enevold

Udviklende samarbejde

Det er altid godt, når der sættes fokus på pædagogik og dermed kvaliteten af den uddannelse vi tilbyder unge mennesker. Jeg har min daglige gang på en af landets større uddannelsesinstitutioner, hvor den gymnasiale del - eller handelsgymnasiet - alene har omkring 600 årselever, dvs. svarende til et pænt stort alment gymnasium.

Det er som bekendt politisk besluttet, at vi som led i at realisere regeringens mål om, at 95 % af en ungdomsårgang skal have en kompetencegivende ungdomsuddannelse, fortsat vil arbejde med 4 gymnasiale ungdomsuddannelser hver med sin klare og selvstændige profil. Hertil kommer så erhvervsuddannelser på handels- og tekniske skoler, social- og sundhedsuddannelser m.v.

Institut for gymnasiepædagogik har som sit udgangspunkt det almene gymnasium, men jeg er overbevist om - ja, jeg forventer faktisk, at alle ungdomsuddannelser og ikke mindst alle gymnasiale uddannelser kan få glæde af instituttets arbejde. Og det er ikke tomme ord på en højtidsdag: I Vejle har vi sidste år indledt et spændende samarbejde mellem byens 4 gymnasieuddannelser, vores foreløbige afdækning af mulige samarbejdsflader strækker sig - ud over mere konkrete praktiske forhold som eksempel Fælles valghold - NETOP til fælles aktivitet omkring udvikling af medarbejdere, pædagogik og didaktik.

I nogle sammenhænge fortrænges det faktum, at et væsentligt element i al indlæring og undervisning er de holdninger der ind-

går i indlæringsprocessen - intet er mere forkert, da indlæring reelt ikke kan finde sted uden ændring af holdninger. I den aktuelle debat, har der været fokuseret på dannelsesbegrebet - en anden betegnelse for nogle af de holdninger, vi formidler på f.eks. de gymnasiale uddannelser.

Handelsgymnasiet - eller HH - giver eleverne såvel studie- som erhvervskompetence. Og specielt i erhvervskompetencen ligger grundlaget for HH's selvstændige profil og dermed en vis egenart i såvel pædagogik som didaktik. Jeg ser frem til et udviklende samarbejde, hvor Institut for gymnasiepædagogik bliver en god sparringspartner - sammen med vores øvrige sparringspartnere f.eks. Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse - i en forsat udvikling af kvaliteten af vores ungdomsuddannelser.

God vind og god arbejdslyst.

Jan Boye

Efteruddannelsesstilbud

På Fyns Amtsråds vegne vil jeg ønske Syddansk Universitet til lykke med oprettelsen af Dansk Institut for Gymnasiepædagogik. En særlig lykønskning skal gå til institutleder Finn Hauberg og instituttets øvrige personale. Det er i høj grad på grund af jeres entusiasme, at vi i dag kan indvi et institut, der tegner til at blive et kraftcenter inden for forskning og formidling af gymnasiepædagogik.

Set i bakspejlet er Dansk Institut for Gymnasiepædagogik blevet en realitet i løbet af ganske kort tid. Det er imponerende at se, hvor hurtigt det er lykkedes jer at skabe interesse for udvikling og forskning på det pædagogiske område. Den del af jeres virksomhed, vi i Fyns Amt har kunnet følge på nærmeste hold, har været etableringen af en forskerskole. Jeres mål har været at skabe økonomisk basis for, at et hold ph.d.-studerende kunne begynde arbejdet 1. august i år og jeg ved, at det er lykkedes. Tre af vore lærere har netop fået deres forskningsprojekter godkendt og fra andre amter er der tilsvarende meldinger. Den interesse, der har været for at gå ind i projektet, peger i retning af, at behovet for forskning i relation til gymnasie- og hf-området er stort. Tilbuddet om ansættelse som ph.d.-studerende er rettet mod gymnasie- og VUC-lærere. Det ser jeg som en styrke, for derved sikres den direkte forbindelse mellem teori og praksis. På længere sigt vil det føre til et kvalitetsløft for de gymnasiale uddannelser som helhed.

Ser vi fremad, er det vores forventning, at Dansk Institut for Gymnasiepædagogik vil få stor betydning for alle de gymnasiale uddannelser. Der er fra mange sider udtrykt interesse for øget

viden om læreprocesser på gymnasialt niveau og med etableringen af instituttet er der skabt rammer for, at forskning og formidling inden for dette område kan udvikles og koordineres. Med hensyn til formidlingsaspektet er det oplagt at overveje, hvordan den ekspertise instituttet råder over, kan anvendes i forbindelse med efteruddannelse af gymnasielærere. For nylig offentliggjorde regeringen et udviklingsprogram for fremtidens ungdomsuddannelser, der tager sigte på, at ungdomsuddannelserne dels udvikler hver sin specielle profil, dels samarbejder på tværs mellem de forskellige uddannelsesformer og på langs mellem uddannelsesniveauerne. Det er et spændende program, som vil kræve forandring og nytænkning på flere planer. Der vil være brug for nye efteruddannelsestilbud og der vil være brug for lærere, der - med en ph.d.-grad i bagagen - om få år kan være igangsættere af den pædagogiske udvikling.

Til sidst vil jeg endnu engang ønske til lykke med det nye institut. Jeg ser frem til, at vi i fællesskab kan udbygge vores samarbejd

Henrik Tvarnø

Et spændende forskningsområde

Fru Undervisningsminister, kære gæster

Det er selvsagt en stor glæde for Universitetet at celebrere åbningen af Dansk Institut for Gymnasiepædagogik.

Det skyldes flere forhold - som i et vist omfang allerede er nævnt af tidligere talere - og som jeg derfor kan nøjes med at omtale kortfattet:

For det første trænger den pædagogiske forskning i den danske universitetsverden til et løft - både kvantitativt og kvalitativt.

For det andet kan det ikke skade den danske universitetsverden at huse et forskningsbaseret pædagogisk initiativ.

For det tredje fortjener gymnasiet, at der bliver sat fokus på sektoren.

For det fjerde vil det forbedre relationerne mellem gymnasieverdenen og universitetsverdenen.

For det femte kunne vi efterhånden ikke være andet bekendt.

Lad mig udbygge mine påstande en smule:

1) Uddannelsesforskning og herunder pædagogisk forskning er et forsømt område på de danske universiteter - i modsætning til nabolande som Sverige, Norge, Storbritannien og Forbunds Forbundsrepublikken. Der har efter international målestok været

tale om for spredt og for svag en indsats herhjemme. Det er mit håb, at det institut, som vi lykønsker i dag, vil være i stand til at bidrage til en markant bedring af denne utilfredsstillende situation på det område, som instituttet skal koncentrere sig om, de gymnasiale uddannelser.

2) Også indadtil vil instituttet kunne få effekt. En betydelig og kvalificeret indsats på dette område vil næppe kunne undgå at få afsmittende effekt på andre dele af universitetsvirksomheden - således at forstå at andre, som ikke er ansat på instituttet, får øjnene op for betydningen af at udnytte resultaterne fra uddannelsesforskningen i deres egen undervisning eller sågar selv får lyst til at prøve kræfter med forskning inden for feltet.

3) Der er for mig ingen tvivl om, at gymnasiet fortjener opmærksomhed. Det danske uddannelsessystem for de 16-19-årige er bemærkelsesværdigt, fordi der eksisterer reelle valgmuligheder, som fører i forskellig uddannelsesmæssig og erhvervmæssig retning, uagtet at vi - desværre - stadig slås med et forbavsende stort restgruppe-problem. Men det er også bemærkelsesværdigt, fordi kvaliteten og selvbevidstheden i gymnasieverdenen er høj. Internationalt klarer det danske gymnasiesystem sig godt - også set med de universitære øjne, som naturligvis altid kunne ønske sig lidt flere, specielle kompetencer hos hin enkelte, der søger ind på en given uddannelse. Jeg har længe været imponeret over gymnasielærernes og -rektorernes ihærdige indsats, når det gælder konstant og kontant nytænkning og refleksion over både faglige og didaktiske anliggender - og det er derfor en stor, men spændende udfordring at skulle lægge hus til et institut, de har gymnasiet som objekt.

4) Det fører over i fjerde punkt - at kontakten mellem gymnasiet og universitetet kan og bør intensiveres. Der er god vilje begge steder, men en langvarig udvikling præget af begrænsede nyan sættelser, neddrosling af pædagogikumkurserne, svagere repræsentation i hinandens censorkorps mv. førte os i 80'erne bort fra hinanden, trods det grundlæggende faktum, at universitetets studerende altovervejende kommer fra gymnasiet, og gymnasi-

ets lærere stort set alle er universitetskandidater. Etableringen af instituttet kan kun bidrage til den ønskede intensivering og er derfor også af denne grund et velkomment initiativ.

Min femte bemærkning skal tolkes som et - måske bramfrit - udtryk for, at mange parter alt for længe har sovet tornerose-søvn, når det gælder dette spændende forskningsfelt. Det bedste udtryk herfor er måske i virkeligheden den aktive støtte, instituttet har fået allerede i sit første leveår - hvor både Undervisningsministeriet, Forskningsministeriet, dette universitets konsistorium, gymnasiesektoren og en række amter aktivt - og dvs. blandt andet, men ikke kun økonomisk - har støttet instituttet. Især vil jeg her fremhæve den meget glædelige og betydningsfulde støtte, som amterne har ydet i form af ph.d.-stipendier, som tilsammen fører til, at vi om 3-4 år vil kunne glæde os over den hidtil mest omfattende forskningsindsats på området. Jeg vil gerne på universitetets vegne takke for denne støtte.

Derudover er det mig magtpåliggende at takke Undervisningsministeriet - og her ikke mindst den tidligere minister, Ole Vig Jensen, for først at have taget initiativet og dernæst besluttet at placere aktiviteten i Odense, hvorfra vi naturligvis agter at etablere et samarbejde med alle interesserede forskergrupper. Også Forskningsministeriet, som overtog finansieringsforpligtelsen af den basale - eller måske snarere minimale - fastlærer-dækning skal takkes.

Sidst, men ikke mindst, vil jeg takke professor Finn Hauberg Mortensen for at have ydet en kolossal indsats for centret allerede på nuværende tidspunkt. Finn Hauberg Mortensen har være utrættelig både når gælder etableringen af kontakter til alle relevante dele af omverdenen, og når det gælder den faglige opbygning af instituttets kerne. Hans indsats har endnu engang overbevist mig om, at nye initiativer i universitetsverdenen står og falder med tilstedeværelsen af en kompetent ildsjæl, der - forhåbentlig med aktiv støtte fra ledelse og kolleger - kan ideudvikle, styre og holde sammen på en i starten sårbar konstruktion.

Lad mig slutteligt tilføje en personlig bemærkning: jeg har selv i for mange år med undren konstateret fraværet af synlig og solid pædagogisk forskning på mit eget universitet. Det er mig derfor en meget stor glæde, at vi nu ikke bare er på landkortet, men er i stand til at føje en smuk og forhåbentlig stikkende rose til den eksisterende buket af uddannelses- og forskningsmiljøer på Syddansk Universitet.

Flemming G. Andersen

Fokus på det pædagogiske felt

Dåbstalernes antal er ikke ganske ringe i dag, og de mange gode ønsker lover jo godt for barnets videre liv og virke. Jeg skal ikke gøre denne del af festen ret meget længere, men som det fakultet der er mest involveret i instituttet er det naturligt at humaniora også udtrykker sin store glæde over at vi i dag kan holde et velskabt og - som det er blevet fremhævet af flere - et meget stort barn over dåben, også større end man kunne have forudset ved undfangelsen af ideen. Rektor har med rette takket vore eksterne samarbejdspartnere for at have bidraget til barnets størrelse, og jeg skal derfor koncentrere mig om de interne forhold.

Det humanistiske fakultet er meget glad for at være vært for dette tværfaglige institut, og påtager os også meget gerne en del af fadderskabet, hvis ære tilfalder en tidligere dekan, som på fakultetets vegne fremsendte ansøgning om at Universitetet i Odense kunne komme i betragtning ved oprettelsen af et nyt stort Videnscenter. På et tidspunkt i beslutningsprocessen vedrørende etableringen af et sådant Videnscenter (og her fortaber kilderne sig i delvis obskuritet) blev den gymnasiale del udskilt fra den samlede pakkelse (dette er i hvert fald en af forklaringerne), og blev som selvstændig enhed placeret i Odense.

En stor del af humanioras ordinære virksomhed har jo traditionelt været at uddanne kandidater til undervisningsjob i den gymnasiale sektor. Som alle er klar over har denne forberedelse til det kommende undervisningsjob hovedsagelig fokuseret på det faglige indhold. Vi har kunnet give kandidaterne en solid faglig ballast -og har i mindre grad beskæftiget os med hvorledes denne faglige ballast skulle formidles i klasseværelsessam-

menhænge. Vi har derfor set etableringen af det nye institut som en naturlig udvidelse af vore aktiviteter, hvorved vi også kunne blive involveret i den pædagogiske uddannelse af de kommende gymnasielærere. Ikke mindst universiteterne har jo lidt under et pædagogisk underskud i mange år - også af den grund hilser vi derfor gymnasiepædagogikken velkommen inden for vore mure.

Dette sker samtidig i håbet om at de tiltag som vi dog alligevel indtil videre har taget på det universitetspædagogiske område kan blive inspireret af det kraftige fokus som det nye institut sætter på det pædagogiske felt. Det er oplagt at der er meget for os at lære i den forbindelse. Den udvikling som gymnasiesektoren har gennemlevet med at skulle opsuge en meget stor del af en ungdomsårgang skal universiteterne - med ministeriets målsætning om at ca. 50 % af en årgang skal gennemføre en videregående uddannelse - nu til at gå igennem; og det stiller ganske store krav til os. Overgangen fra - lidt firkantet sagt - elitær til masseuddannelse har sat os en prekær situation, og kræver nytænkning på det pædagogiske felt. Og her vil Institut for Gymnasiepædagogik kunne virke som en inspirator for universitetet som helhed.

Så som forskningsinstitution er vi glade for - i instituttets regi - at kunne udvide vor forskeruddannelsesvifte på det pædagogiske felt, en indsats som samtidig kan give et kvalitetsløft for gymnasiesektoren, og som har været et punkt hvor vi som nation har haltet noget efter udlandet.

Og som undervisningsinstitution forventer vi os meget af det tætte samarbejde vi vil få med den gymnasiale sektor, som jo dels er leverandør af de studerende som vi optager, og dels er aftager af de kandidater som vi uddanner, og som vi nu - med det nye institut - har fået lov til at være med til at sikre både med hensyn til den faglige uddannelse og den pædagogiske uddannelse. At vi derudover også vil gå stærkt ind på efteruddannelsesområdet med det nye institut er kun endnu et tegn på

at universitetet er rede til - også på dette punkt - at styrke samarbejdsrelationerne med verden omkring os, og det er ikke blot på det fynske og sydjyske område, men for hele landet. For universitetet har med sin støtte til dette nye institut - med glæde - påtaget sig en national forpligtelse til at sikre at den samlede gymnasiesektor får et kvalitetsløft. Det er ikke nogen let opgave vi dermed har påtaget os, men vi har de allerbedste forhåbninger om at det skal lykkes. Med de aftaler der allerede er i hus med amterne har vi fået et meget flot afsæt, så mon ikke vi klarer springet og lander i god behold på den anden side, med en række veloverståede ph.d.-forløb bag os, og med succes med de pædagogiske kurser, hvad enten det drejer sig om teoretisk pædagogikum, eller om master-uddannelserne i ledelse, studievejledning, eller undervisning. Den seje ildhu der er lagt for dagen fra institutlederens side i forberedelserne til instituttets start (og som har været altafgørende for at vi er nået så langt i dag) lover i hvert fald godt for fremtiden.

Harry Haue

DIG – gymnasiepædagogikkens Janushoved

Nogen har måske undret sig over, at et nyt, dynamisk og i sin virksomhed fremadrettet institut har ønsket at fejre sin begyndelse i nogen af de ældste bygninger i byen. Forklaringen på denne tilsyneladende modsætning er, at instituttet ikke kun har rettet kikkerten mod fremtiden, men også har et bakspejl. Den der ikke begriber fortiden, får ikke greb om fremtiden. Talerne her i dag har især lagt vægt på alt det, der kan ses gennem kikkerten. Her til slut vil jeg derfor se lidt bakspejlet.

Dansk Institut for Gymnasiepædagogik skal søge sine første rødder her mellem klosteret og kirken, hvor den første gymnasieundervisning fandt sted i middelalderen. I 1283 flyttede denne undervisning ud i byen, og blev dermed begyndelsen til Odense Latinske Skole.

Men latinskolen havde problemer med at leve op til de krav, der blev stillet til begynderniveauet på universitetet, og for at ruste studenterne bedre til deres studier, besluttede Christian. 4. i 1621 at oprette gymnasier i de fem stiftsbyer, Lund, Århus, Ribe, Trondheim og Odense, for at modvirke ”at Ungdommen ilde funderet fra Skolerne udi vort Universitet og Højskole kommer.” Et gymnasium var en to-årig overbygningsuddannelse på latinskolen, eller hvad der kunne svare til universitetets grunduddannelse. I kongeriget blev gymnasietanken kun realiseret i Odense. Her i bygningen mellem klosteret og domkirken, blev der indrettet lokaler til den nye undervisning. Der blev ansat professorer, der under bispens overopsyn skulle forberede de unge til universitetet. Da Thomas Kingo i 1677 blev biskop over Fyens Stift, gik han med stort engagement ind i arbejdet med at

styrke undervisningen og forbedre gymnasiets bygninger. Bl.a. fremhævede han, at der var hårdt brug for en kakkelovn og en "hemmelighed" – det som i folkesproget blev kaldt et lokum. Men det var svært at skaffe penge til gymnasiets drift, og i et statisk landbrugssamfund, som Danmark var dengang, kunne offentlige aktivitetsudvidelser kun gennemføres, hvis der enten fandtes private donatorer, eller besparelser på statens aktiviteter.

I slutningen af 1700-tallet var latinskolen blevet bedre, og interessen for Odense Gymnasium svandt ind. I forbindelse med den store reform af latinskolen, blev gymnasiet i 1802 fusioneret med Odense Latinske Skole, der herefter fik navnet Odense Katedralskole.

Dermed forsvandt det institutionaliserede bindeled mellem skole og universitet. Det havde eksisteret i næsten to århundreder. Og der skulle gå endnu 200 år inden der med oprettelsen af DIG blev skabt et nyt institutionelt forbindelsesled – ikke i form af 4. og 5.g. - men ved at samle forskningen i de gymnasiale uddannelsers funktioner i et nyt institut under Syddansk Universitets humanistiske fakultet.

Det udleverede program indeholder en kort beskrivelse af, hvilke problemfelter, instituttet især vil interessere sig for, herunder hvordan vi har tænkt os at formidle forskningens resultater.

Når vi netop fejrer invielsen af Dansk Institut for Gymnasiepædagogik i de gamle huse her på Klosterbakken, er det fordi vi opfatter os som et nyt led i den kæde af de forbindelser, der har forbundet skolen og universitetet gennem 800 år.

Hvad kan vi bruge denne historiske forankring til?

For det første: Skal vi se i bakspejlet og undersøge udviklingen i forbindelserne mellem skole og universitet. Det kan vi bruge til mange ting, bl.a. til at få indblik i og forklaringer på frafald i både gymnasium og på universitetet.

For det andet: kan en belysning af skolekulturens udvikling give os viden om, hvilke dannelsesressourcer, der er til rådighed i de gymnasiale uddannelser. Hvad var og hvad er almindelse for noget, og hvilke funktioner har begrebet haft i udformningen af uddannelserne, og er det i dag en hæmmende arv eller et middel til livsoplysning?

For det tredje: Hvordan har de gymnasiale uddannelser i Danmark været præget af udenlandske modeller, og hvornår har tilbøjeligheden til at kopiere været dominerende i forhold til evne og vilje til at udvikle nationale løsninger? Var der, og er der, tale om en kontinental eller overvejende angelsaksisk påvirkning?

For det fjerde: – og lad det være den sidste af mange mulige - er der i dag tale om, at der eksisterer en særlig demokratisk ånd i de danske gymnasiale uddannelser, og hvilke historiske forudsætninger er der herfor? Her kunne den sorte skoles - ikke altid ukærlige - revser, gamle Grundvigs indflydelse være centralt at få undersøgt. Var den grundtvigianske indflydelse med til at styrke eller svække elitegymnasiet?

Livet – også i skolen - skal leves forlæns, men forstås baglæns. Dansk Institut for Gymnasiepædagogik skal, gerne støtte af sponsorer, være det Janushoved, der placeret mellem skole og universitet skal medvirke til at forebygge ”at Ungdommen ilde funderet fra Skolerne udi Universitet og Højskole kommer!”